

MAKALE HAKKINDA

Geliş : Mart 2013

Kabul: Nisan 2013

MUHASEBE ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ: MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA BİR UYGULAMA⁽¹⁾

EVALUATION OF THE ACCOUNTING CURRICULUM BASED ON STUDENTS' OPINIONS:
A STUDY IN VOCATIONAL HIGHER SCHOOLS

M. Suphi ORHAN ^a, Alper TAZEGÜL ^b,

ÖZ

Muhasebe eğitimi bir mesleki eğitim olup bu eğitimden beklenen, kişiye mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerinin kazandırılmasıdır. Bu bilgi ve beceri ders programlarıyla öğrencilere kazandırılmaktadır. Muhasebe öğretim programı bu kazanımı gerçekleştirmek üzere günün şartlarına uygun olarak geliştirilmeli ve uyarlanmalıdır. Muhasebe öğretim programı geliştirme sürecinde her düzeyde öğrenci görüşleri değerlendirilmelidir. Bu kapsamda çalışmanın amacı mevcut muhasebe öğretim programını öğelerine dayalı olarak öğrenci görüşleri bağlamında değerlendirmektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada meslek yüksekokullarında muhasebe/muhasebe ve vergi uygulamaları bölümünde/programında öğrenim gören öğrencilere yönelik "Muhasebe Öğretim Programı Değerlendirme" ölçeği geliştirilmiş ve güvenilirlik analizleri yapılarak uygulanmıştır. Uygulama sonrası elde edilen veriler tanımlayıcı istatistik olarak ortaya konulmuş, değişkenler üzerinde bağımsız örneklem "t testi" ve "tek yönlü varyans analizi" yapılmıştır. Veri analizleri sonrasında, gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler doğrultusunda; muhasebe öğretim programının program öğeleri, endüstriyel staj uygulamaları gibi birçok konuda yetersiz olduğu görülmektedir. Bu değerlendirmelerden hareketle ilgililere gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Öğretim Programı, Program Değerlendirme.

ABSTRACT

As a vocational education, the purpose of accounting education is to help students gain the necessary skills and knowledge required by this profession. Students obtain these skills and knowledge with using curriculum. Accounting curriculum should be developed and revised according to current conditions in order to serve its purpose. For this reason, students' ideas should also be taken into consideration in this development process. In this context, the purpose of this study is to evaluate the components of the accounting curriculum according to student's' opinions.

A quantitative method was used in this research. The scale of "accounting curriculum evaluation" was developed for those students having vocational training in the departments of Accounting and Accounting and Tax Education, its validity analysis was made and it was used in this research. Descriptive statistics was performed on the data obtained from our scale, i.e., the independent sample "t test" and "one-way variance analysis" were done for the variables. After analysing the data, the necessary evaluation was done on these results. According to these evaluations, the components of accounting curriculum are inadequate in many respects like the practices of industrial internship training. Recommendations based on these evaluations were made to the relevant officials.

Keywords: Vocational Training, Accounting Education, Accounting Curriculum, Curriculum Evaluation.

¹ Bu makale doktora tezinden çıkarılmıştır

^a Prof.Dr., Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bil. Fak. İşletme Bölümü, msuphi @atauni.edu.tr

^bYrd.Doç.Dr., Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO., İşletme Bölümü

GİRİŞ

Muhasebe eğitimi, muhasebe mesleğinin gerektirdiği bilgi ve beceriyi kazandırmayı amaçlayan bir mesleki eğitim olmakla beraber politik ve eğitim anlayışları ile ders alanları ve yaklaşımları açısından toplumsal açıdan önemli görev ve sorumlulukları da içinde barındırmaktadır. Söz konusu muhasebe eğitimi, eğitim kurumlarının çeşitli kademelerinde verilmekle birlikte yükseköğretimdeki muhasebe eğitimin yeri ve önemi farklıdır. Özellikle iş dünyası ile bütünleşmesi artık zorunluluk olarak görülen meslek yüksekokullarında muhasebe öğretimi bu eğitimi alan bireyde kalıcı ve iş dünyasını tatmin edecek bir seviyede olmak durumundadır.

Muhasebe eğitiminin mesleki bir eğitim olması verilecek eğitimin hem içeriğini hem de uygulama biçimini farklılaştırmaktadır. Bu eğitimle öğrenciye mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışlar kazandırılmaya çalışılır (Zaif, 2004: 1). Mesleki eğitimin bu amaca ulaşmasını sağlayacak en önemli unsurlardan biri öğretim programlarıdır. Muhasebe öğretim programı, öğrenciyi öğrenme sürecine aktif olarak katarken sektörel beklentileri de karşılayacak bir yapıda olmalıdır.

Muhasebe Eğitimi

Eğitim kişinin davranış örüntülerini belli amaçlara göre değiştirme ve bireyi yetiştirme sürecidir (Sönmez, 2004, s;35). Bu süreç

sonunda topluluğun kültürel temelleri oluşmaktadır (Dahlgren ve Marton, 2002).

Muhasebe eğitimi ise bu eğitimi alan bireye işletme kararlarına yararlı olacak bilgilerin saptanması, toplanması, işlenmesi, kaydedilmesi, doğruluğunun denetlenmesi, özetlenmesi, sonuçların karar almada kullanılması konusunda bilgilendirilmesi ve bu bilgilerin kullanılması için öğrenci yeteneğinin geliştirilmesi sürecidir (Aysan, 1979, s;254). Muhasebe eğitimi ile bireye -öğrenciye- temel bilgiler kazandırmanın yanında kazandırılan bilginin uygulamaya geçirilmesini gerektirdiği için bu eğitimin hem teorik hem de uygulamalı bir içeriğe sahip olmasını zorunlu kılmaktadır.

Gerek teorik olarak muhasebe temel kavram, ilke ve standartlarının gerekse yöntem ve uygulamalarının öğrenciye kazandırılması, öğrenciler tarafından bilginin oluşturulması, ölçülmesi ve analiz edilerek karar almada kullanılmasının sağlanması muhasebe eğitiminin temel amacını oluşturur (Zaif, 2004: 55). İşletme ile ilgili finansal nitelikteki bilgilerin tam, doğru, tarafsız ve kaliteli bir şekilde sunulmasını sağlayabilecek muhasebe elemanlarına duyulan ihtiyacın gün geçtikçe artması muhasebe eğitiminin önemini artırmaktadır (Daştan, 2008: 37). Artan bu önem muhasebe meslek mensuplarının daha donanımlı olmalarını gerekli kılmaktadır. Bu donanım gerçekleştirildiğinde hem muhasebe eğitimi sağlayanlarla, muhasebe eğitimi talep edenlerin beklentileri arasında açık (Cheng: 2007), azalacak hem de muhasebe

eğitimi daha nitelikli olacaktır. Bu bağlamda muhasebe eğitiminin amacı; muhasebe mesleğini sečen öğrencinin, işletme kararlarına yararlı bilgilerin saptanması, toplanması, ölçülmesi, işlenmesi, kaydedilmesi, raporlar halinde sunulması, incelenmesi ve incelenmesinden çıkarılan sonuçların karar almada kullanılması konusunda bilgilendirilmesi ve bu bilgilerin uygulanması için öğrenci yeteneğinin geliştirilmesi biçiminde tanımlanabilir. (Yardımcıoğlu ve Büyüksalvarcı, 2013).

Muhasebe eğitiminden beklenen sonuçların alınması her şeyden önce iyi hazırlanmış bir muhasebe öğretim programını gerekli kılmaktadır. Öğretim programı, eğitim programı içinde ağırlık taşıyan ilgili alanlara yönelik belli başlı bilgi kategorilerinden oluşan bazı okullarda bilişsel yönü ağırlıklı bazı okullarda ise devinişsel yönü daha çok ön plana çıkaran, bilişsel, duyuşsal ve psiko motor öğrenme alanlarını kapsayan hedeflerin kazandırılmasına yönelik program türü olarak tanımlanabilir. Öğrenme ve öğretim süreçleri ile ilgili tüm faaliyetleri kapsayıcı özelliğinin yanı sıra ders programlarının birleşmiş haline de öğretim programı denir (Demirel, 2001; Varış, 1996; Küçükahmet, 2003; Büyükkaragöz ve Çivi, 1999). Öğretim programı ayrıca

okulların davranış değiştirmek için göstereceği çabalar olarak da ifade edilebilir (Özçelik, 1993).

Mesleki ve teknik eğitim dikkate alındığında program geliştirme modelleri farklılaşmaktadır. Çünkü meslek dalı devreye girmekte, bu meslek dalı bir iş anlayışını beraberinde getirmektedir. Mesleki ve teknik eğitimin bir yönü olan muhasebe eğitimi de bundan farklı düşünülemez.

Ülkemizde uygulanan muhasebe programlarında görülen çeşitlilik, eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının amaçlarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır (Çelik ve Gürdal, 1999).

Gelecekte daha çok ihtiyaç duyulacak denetim, e-ticaret muhasebesi, sistem danışmanlığı, vergi danışmanlığı, finansal analiz, finansal planlama, finansal rapor ve stratejik danışmanlıklar (Albert ve Sack, 2000) gibi temel alanlarda birikimli olmak, kaliteli bir muhasebe eğitimini gerekli kılmaktadır. Kaliteli muhasebe eğitimi ise kaliteli bir öğretim programıyla mümkün olabilecektir. Bu çalışma da mesleki eğitim kurumlarından olan meslek yüksekokullarında muhasebe öğretim programının birçok yönüyle öğrenci görüşleri bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Türkiye’de meslek yüksekokullarında uygulanan muhasebe öğretim programını, öğrencilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve elde edilen sonuçlar ışığında öneriler geliştirmektir.

Araştırmanın Evreni

Evren, araştırma sonuçlarının genellemek istendiği elemanlar bütünüdür (Karasar, 2003: 109; Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmalar ister tüm toplumda, ister hedef toplumda, isterse örnekte yapılmış olsun araştırmanın yapılacağı toplumun doğru tanımlanması ve toplumdaki birimlerin tam ve doğru olarak tanımlayan bir çerçevenin belirlenmesi gerekir. Araştırma, sınırlandırılmış alt toplumlarda yada gruplarda yapılacak ise sınırların doğru ve tam olarak tanımlanması gerekir (Özdamar, 2003: 103). Bu bağlamda araştırma evreni aşağıdaki gibidir.

Araştırmanın evrenini, Türkiye’deki 102 devlet üniversitesi ile 52 vakıf üniversitesine bağlı 320 meslek yüksekokulunda muhasebe/muhasebe ve vergi uygulamaları bölümü/programında 2009-2010 eğitim öğretim yılında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmanın Örnekleme

Örnekleme belli bir evrenden, belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evrenin temsil yeterliği kabul edilen küçük kümedir. Araştırmalar çoğunlukla örnekleme kümeleri üzerinde yapılır ve alınan sonuçlar ilgili evrenlerine genellenir. Örnek, toplumu temsil etmeli ve yeterli sayıda olmalıdır (Özdamar, 2003).

Araştırmanın örneklemini, 2009-2010 eğitim öğretim yılında Türkiye’deki 25 devlet üniversitesi ile 9 vakıf üniversitesine bağlı 109

meslek yüksekokulunun muhasebe/muhasebe ve vergi uygulamaları bölümü/programlarında öğrenim gören 2501 öğrenci oluşturmaktadır.

Örnekleme seçiminde oransız eleman örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Oransız eleman örnekleme, evrendeki tüm elemanların birbirine eşit seçilme şansına sahip oldukları örnekleme türüdür. Buna “basit tesadüfi örnekleme”, “yalın örnekleme” “yansız örnekleme” gibi adlar verilmektedir. Oransız eleman örneklemede, evrendeki eleman türlerinden her birinin örnekleme girenlerin sayısı tümü ile şansa bırakılmıştır (Karasar, 2003; [McMillan ve Schumacher, 2006](#)).

Araştırmanın Kabulleri ve Sınırlılıkları

1. Araştırmada kullanılan kaynak içeriklerinin güvenilir, geçerli ve güncel olduğu kabul edilmiştir.
2. Araştırma evrenini temsil edebilecek nitelikte seçilen örnekleme öğrencilerinin görüşlerinin genellenebilir nitelikte olduğu kabul edilmiştir.
3. Araştırmada kullanılan tutum ifadelerinin düzeyinin öğrencilere uygun olduğu kabul edilmiştir.
4. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçme aracında kullanılan tutum ifadelerindeki görüşlerinin samimi ve objektif oldukları kabul edilmiştir.
5. Bu araştırma, uygulandığı eğitim öğretim yılı olan 2009-2010 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
6. Bu araştırma, uygulandığı öğretim kurumları olan 109 meslek yüksekokulu ile sınırlıdır.
7. Bu araştırma Bu araştırma, örnekleme olarak meslek yüksekokulunda öğrenim gören ve araştırmaya katılan 2501 öğrenci ile sınırlıdır.

8. Bu araştırma, araştırmacının ilgili alana dayalı olarak geliştirdiği, öğrenci tutum ölçeğindeki tutum ifadeleri ile sınırlıdır.

9. Bu araştırma, araştırmacı tarafından ilgili alana dayalı olarak geliştirilen öğrenci tutum ölçeğindeki tutum ifadelerine, öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar ile sınırlıdır.

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Muhasebe öğretim programı bağlamında yürütülen bu araştırmanın tasarlanması, geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesinde sırasıyla;

1. Konu seçimi / Sorun / Problem seçimi
2. Ön amaçların belirlenmesi
3. Kaynak tarama (Klasik ve güncel literatür tarama)
4. Amaçların yeniden belirlenmesi
5. Araştırma değişkenlerinin ve ölçeklerinin belirlenmesi
6. Problemlerin tanımlanması ve alt problemlerin belirlenmesi
7. Hedef toplum / Örnek ve araştırma birimlerinin belirlenmesi
8. Veri toplama yöntemlerinin ve araştırma düzenlerinin belirlenmesi
9. Anket ve bilgi toplama formlarının hazırlanması
10. Verilerin özetlenmesi için tablo ve grafiklerin tasarlanması

11. Uygun veri analizi yöntemlerinin belirlenmesi

12. Genellemeler için sınırlılık ve koşulların denetlenmesi

13. Pilot uygulama,

14. Denetleme-Kontrol-Düzeltilmelerin yapılması

15. Esas araştırmaya geçiş, veri toplama ve verilerin işlenmesi (Bilgisayar programlarına giriş),

16. Verileri Çözümleme (Bulguların İstatistiksel Analizi)

17. Yorumlamalar,

18. Karar verme

19. Raporlama

Aşamalarına dikkat edilerek yürütülmüştür.

Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada, araştırmanın amaçlarından hareketle tespit edilen ve ölçülmesi düşünülen alanlar literatür taramasından hareketle alt problemlerde de belirtildiği gibi çeşitli alt kategorilere ayrılarak daha güçlü bir şekilde değerlendirme hedeflenmiştir. Bu bağlamda alt kategorilerde kendi içinde analitik bir bakış açısıyla birbirleriyle binişik olmayacak ancak birbiri ile bitişik olacak şekilde ayrıntılı olarak ölçütlere ayrılmıştır.

Burada çok önemli iki nokta gözetilmiştir. Bunlar;

1) Veri Toplama Açısından; Araştırmaya katılanların görüşlerini daha rahat, doğru, doğal ifade etmesi

2) Veri Analizleri Açısından; Araştırmanın değerlendirilmesinin analitik bir yapıyı ifade etmesi olarak ifade edilebilir.

Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Ölçek araştırmacı tarafından araştırma örnekleminde yer alan Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Kafkas Üniversitesi Kağızman Meslek Yüksekokulu ve Artvin Çoruh Üniversitesi Artvin Meslek Yüksekokulu'nda muhasebe dersleri alan öğrencilere araştırma planına uygun olarak deneme tipinde pilot uygulaması yapılmıştır. Bunun yapılmasındaki en temel amaçlar, araştırma planının denetlenmesi varsa eksikliklerin giderilmesidir. Ölçeğin geçerliği ve güvenilirliği elde edilen veriler bağlamında SPSS 16.0 (Statistical Packet for The Social Science) programında girilerek hesaplanmıştır. Kuder-Richardson güvenilirlik testi uygulanmış güvenilirlik katsayısı olan Cronbach Alpha 0,949 olarak hesaplanmıştır. Güvenilirlik katsayısı 0.80'den yüksek olarak bulunan ölçekler yüksek düzeyde güvenilir (Nakip, 2006: 146) olarak alındığından ölçek güvenilir olarak tespit edilmiştir. Araştırma evrenini temsil ettiği varsayılan araştırma örnekleminin çok geniş bir coğrafyaya yayılmış olması dolayısıyla posta yolu ile anket uygulaması tercih edilmiştir. Posta ile anket yolu tercih edildikten sonra ölçek yeterli sayıda çoğaltılarak araştırma örnekleminde yer alan Meslek Yüksekokullarına posta ile anket yapmanın sınırlılıkları dikkate alınarak gönderilmiştir. Araştırma örneklemine ulaşan anketler daha sonra aynı yolla araştırmacıya ulaşmıştır. Demografik özellikler ile alt ölçütlere ilişkin bilgiler Çizelge 1'de görülmektedir.

Çizelge 1. Muhasebe Program Değerlendirme Ölçeğine Ait Ölçülen Alan ve Alt Ölçütler

Demografik Özellikler Bölümü		
Cinsiyet		
Mezun Olunan Orta Öğretim Kurumu		
Üniversiteye Yerleştirilme Şekli		
Öğrenim Görülen Programı Tercih Sırası		
Sınıfı		
Temel Alanlar Bölümü		
Ölçülen Alan	Alt Ölçütler	Alan-Ölçüt İlişkisi
Muhasebe Öğretim Programı Öğretimin Planlanması	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dönem Planı Yapma ○ Materyal Seçme Hazırlama ○ Öğretim Ortamları Hazırlama ○ Uygulama etkinlikleri Planlama ○ Yeterli Kaynak Önerme	Mevcut Duruma Yönelik Tutumlar
Muhasebe Öğretim Programı Öğretme Öğrenme Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ○ Zamanı Verimli kullanabilme ○ Öğrencilerin Etkin Katılımı ○ Öğretimi Bireysel Farklılıklara Göre Sürdürme ○ Materyali Sınıf Düzeyine Uygun Biçimde Kullanma ○ Konuyu Yaşamla İlişkilendirme	Mevcut Duruma Yönelik Tutumlar
Muhasebe Öğretim Programı Sınıf Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> ○ İlgi ve Dikkat ○ Demokratik Öğretim Ortamı ○ İlgi ve Güdünün Sürekliliği ○ Önlemler, Övgü ve Yaptırım ○ Dersi Sonlandırma	Mevcut Duruma Yönelik Tutumlar
Muhasebe Öğretim Programı İletişim Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ○ Öğrencilerle Etkili İletişim Kurabilme ○ Anlaşılır Açıklamalar Ve Yönergeler Verebilme ○ Ses Tonunu Etkili Biçimde Kullanabilme ○ Öğrencileri İlgi İle Dinleme ○ Sözel Dili Ve Beden Dilini Etkili Biçimde Kullanabilme	Mevcut Duruma Yönelik Tutumlar
Muhasebe Öğretim Programı Başarıyı Ölçme Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> ○ Uygun Ölçü Araçları Hazırlama ○ Dönüt Verme ○ Notlandırma ve İlgililere Bildirme ○ İçeriği Ölçme Durumu ○ Objektiflik	Mevcut Duruma Yönelik Tutumlar
Muhasebe Öğretim Programı Endüstriyel Staj Uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> ○ MYO'lardaki Etkinliklerin Staj İle Paralelliği ○ Bilgi Ve Beceriyi Kazandırma ○ İşletmelerin Stajyer Öğrenciye Gerekli Olan Rehberliği Ve Danışmanlığı Yapması ○ MYO İle Sektör Arasında Yeterli Ve Etkili İşbirliği Ve Koordinasyon Sağlanma ○ Objektif Ve Sürece Yönelik Olarak Değerlendirilme	Mevcut Duruma Yönelik Tutumlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin, program öğelerine dayalı olarak muhasebe öğretim programını değerlendirmelerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla kullanılan veri toplama aracından elde edilen veriler, SPSS 16.0 Programı kullanılarak istatistiksel çözümlenmeler yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, **cinsiyet, mezun olunan ortaöğretim kurumu, üniversiteye yerleştirme şekli, sınıf ve tercih sırası** araştırmanın bağımsız değişkenlerini, öğrencilerin program öğelerine dayalı olarak muhasebe öğretim programını değerlendirmelerine ilişkin olarak tespit edilen ölçütler ise araştırmanın bağımlı değişkenlerini oluşturmuştur.

Öğrencilerin demografik özelliklerini yansıtan değişkenlere ait **frekans (f) ve yüzde (%)** değerleri ile muhasebe öğretim programını değerlendirmelerine ilişkin olarak tespit edilen her bir ölçütte yer alan ifadelerle ait görüşleri için **“Tamamen”, “Genellikle”, “Kısmen”, “Az” ve “Hiç”** seçeneklerine göre **frekans (f) ve yüzde (%)** değerleri hesaplanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin **cinsiyet ve üniversiteye yerleştirilme şekli** bağımsız değişkenlerine göre her bir ölçütte yer alan ifadelerle ait görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek için bağımsız örneklem “t” testi yapılmıştır.

Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin, **mezun olunan ortaöğretim kurumu, sınıf ve tercih sırası** bağımsız değişkenlerine göre her bir

ölçütte yer alan ifadelerle ait görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek için “tek yönlü varyans analizi” (one-way ANOVA) yapılmıştır. Her bir bağımsız değişkene ait oluşturulan grupların görüşleri arasındaki farklılığı ortaya koymak için de varyansların homojen olduğu durumlarda **“LSD” testi**, varyansların homojen olmadığı durumlarda **“Dunnett’s T3”** testi uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Demografik Özellikler

Çizelge 2. Ankete Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Özellikler		Sayı	Yüzde	Özellikler		Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	1329	53,1	Öğrenim Görülen Programı Tercih Sırası	1.	549	21,9
	Erkek	1173	46,9		2.	238	9,5
Mezun Olunan Orta Öğretim Kurumu	Genel Lise	1294	51,7		3.	231	9,2
	Ticaret Lisesi	1055	42,2		4.	234	9,4
	Diğer	153	6,1		5.+	1250	50,0
Sınıfı	1.Sınıf	1100	44,0	Öğrencilerin Üniversiteye Yerleştirilme Şekli	Sınavla	1613	64,5
	2.Sınıf	1334	53,3		Sınavsız	889	35,5
	Tekrar	68	2,7				

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde; öğrencilerin 1329'unun (% 53,1) bayan, 1173'ünün (% 46,9) ise erkek olduğu görülmektedir. Örnekleme oluşturan öğrencilerin % 51,7'si genel liseden, % 42,2'si ticaret lisesinden, % 6,1'inin ise diğer alanlardan mezun oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin önemli bir bölümünün sınavla üniversiteye yerleştirildiği görülmektedir. Örnekleme oluşturan öğrencilerin % 50'si ise okudukları bölümü 5. ve 5.tercihten sonra tercih ettikleri

görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin çok az bir bölümünü (%2,7) sınıf tekrarı yapan öğrenciler oluşturmaktadır.

Çizelge 3. Öğrencilerin Muhasebe Öğretiminde Öğretimin planlanması Sürecine Yönelik Görüşlerine Ait Bulgular

	Alt Ölçütler	Cinsiyet	Mezuniyet	Üniversiteye Yerleşme	Tercih Sırası	Sınıf
Muhasebe Programı Öğretimin Planlanması	Dönem Planı Yapma	,599	,000	,152	,012	,143
	Materyal Seçme Hazırlama	,024	,000	,000	,293	,052
	Öğretim Ortamları Hazırlama	,419	,000	,007	,435	,000
	Uygulama etkinlikleri Planlama	,133	,000	,000	,034	,024
	Yeterli Kaynak Önerme	,740	,000	,001	,054	,001

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerine uygun araç-gereç ve materyal seçip ve hazırlamasına ilişkin öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [t = -2,257; p= 0,024; p<0,05]. Bayan öğrenciler, erkek öğrencilere göre muhasebe derslerine uygun araç-gereç ve materyal seçimi konusunda öğretim elemanlarının daha hazırlıksız olduğunu düşünmektedirler ($X_{\text{Bayan}}=2,91$, $X_{\text{Bay}}=3,03$).

Öğretim elemanlarının muhasebe dersleri ile ilgili dönem planı yaparak, planını açık, anlaşılır ve düzenli biçimde ifade etme, muhasebe derslerine uygun araç-gereç ve materyal seçip hazırlama, muhasebe derslerine uygun öğretim ortamları hazırlama, muhasebe derslerine uygun uygulama etkinlikleri planlama ve öğretim elemanlarının muhasebe dersleri ile ilgili olarak yeterli kaynak önermesine ilişkin mezuniyet değişkenine göre görüşler arasında gruplar

arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerine uygun araç-gereç ve materyal seçip ve hazırlaması, muhasebe derslerine uygun öğretim ortamları hazırlamaları, muhasebe derslerine uygun uygulama etkinlikleri planlaması ve öğretim elemanlarının muhasebe dersleri ile ilgili olarak yeterli kaynak önermesine ilişkin üniversiteye yerleştirilme değişkenine göre öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının muhasebe dersleri ile ilgili dönem planı yaparak, planını açık, anlaşılır ve düzenli biçimde ifade etmeleri ile muhasebe derslerine uygun uygulama etkinlikleri planlamasına ilişkin tercih sırası değişkenine göre öğrencilerin görüşleri arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerine uygun öğretim ortamları hazırlaması, muhasebe derslerine uygun uygulama etkinlikleri planlaması ve muhasebe dersleri ile ilgili olarak yeterli kaynak önermesine ilişkin sınıf değişkenine göre öğrencilerin görüşleri arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Çizelge 4. Öğrencilerin Muhasebe Öğretiminde Öğretme-Öğrenme Sürecine Yönelik Görüşlerine Ait Bulgular

	Alt Ölçütler	Cinsiyet	Mezuniyet	Universiteye Yerleşme	Tercih Sırası	Sınıf
Muhasebe Programı Öğretme Öğrenme Süreci	Zamanı Verimli kullanabilme	,998	,003	,356	,101	,114
	Öğrencilerin Etkin Katılımı	,046	,000	,000	,027	,272
	Bireysel Farklılıklara	,004	,000	,000	,121	,021
	Materyali Sınıf Düzeyine Uygun Kullanma	,694	,000	,000	,296	,055
	Konuyu Yaşama İlişkilendirme	,848	,001	,007	,036	,025

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenlemesi [t =-1,992; p= 0,046; p<0,05] ve muhasebe derslerinde öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürmesi konusunda cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [t =-2,901; p= 0,004; p<0,05].

Öğretim elemanlarının, muhasebe derslerinde zamanı verimli kullanması [F=5,936; p=0,003 (p<0,05)], muhasebe derslerinde öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenlemesi [F=7,908; p=0,000 (p<0,05)], muhasebe derslerinde öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürmesi [F=15,698; p=0,000 (p<0,05)], muhasebe derslerinde öğretim araç-gereç ve materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde

kullanması [F=9,057; p=0,000 (p<0,05)] ve muhasebe derslerinde özetleme ve uygun dönütler vererek, konuyu yaşamla ilişkilendirmesi konusuna ilişkin mezun olunan orta öğretim kurumu değişkenine göre öğrenci görüşleri arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F=6,592; p=0,001 (p<0,05)].

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenlemesi [t =6,064; p= 0,000; p<0,05], muhasebe derslerinde öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürmesi [t =6,582; p=0,000; p<0,05], muhasebe derslerinde öğretim araç-gereç ve materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanması [t =3,600; p=0,000; p<0,05], ve muhasebe derslerinde özetleme ve uygun dönütler vererek, konuyu yaşamla ilişkilendirmesi konusuna ilişkin üniversiteye yerleştirilme değişkenine göre öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel

olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [t =2,687; p=0,007; p<0,05].

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenlemesi [F=2,752; p=0,027, p<0,05] ve muhasebe derslerinde özetleme ve uygun dönütler vererek, konuyu yaşamla ilişkilendirmesine ilişkin öğrenci görüşleri arasında tercih sırası değişkenine göre gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F=2,581; p=0,036 p<0,05].

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürmesine ilişkin görüşler arasında sınıf değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F=3,884; p=0,021, p<0,05].

Çizelge 5. Öğrencilerin Muhasebe Öğretiminde Sınıf Yönetimi Sürecine Yönelik Görüşlerine Ait Bulgular

	Alt Ölçütler	Cinsiyet	Mezuniyet	Üniversiteye Yerleşme	Tercih Sırası	Sınıf
Muhasebe Programı Sınıf Yönetimi	İlgi ve Dikkat	,181	,001	,026	,038	,393
	Demokratik Öğretim Ortamı	,066	,141	,013	,687	,267
	İlgi ve Güdünün Sürekliliği	,196	,000	,000	,016	,129
	Önlemler, Övgü ve Yaptırım	,861	,012	,000	,495	,193
	Dersi Sonlandırma	,270	,000	,001	,072	,018

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerine uygun bir giriş yaparak, derse ilgi ve dikkat

çekmeleri, öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde demokratik bir öğrenme ortamı

sağlamaları, öğretim elemanlarının muhasebe derslerine ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlamaları, öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alarak, övgü ve yaptırımlardan yararlanmaları, öğretim elemanlarının muhasebe derslerini toparlayarak, gelecek dersle ilgili bilgiler vermelerine ilişkin öğrencilerin görüşleri arasında cinsiyetlerine göre $p \leq 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Mezun olunan orta öğretim kurumu değişkenine göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerine uygun bir giriş yaparak, derse ilgi ve dikkat çekmeleri [$F=6,846$; $p=0,001$ ($p < 0,05$)], muhasebe derslerine ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlamaları [$F=13,750$; $p=0,000$ ($p < 0,05$)], muhasebe derslerinde kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alarak, övgü ve yaptırımlardan yararlanmaları [$F=4,411$; $p=0,008$ ($p < 0,05$)] ve muhasebe derslerini toparlayarak, gelecek dersle ilgili bilgiler vermelerine ilişkin görüşler arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F=9,296$; $p=0,000$ ($p < 0,05$)].

Üniversiteye yerleştirilme şekli değişkenine göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde demokratik bir öğrenme ortamı sağlamaları [$t = -2,480$; $p = 0,013$; $p < 0,05$], muhasebe derslerine ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlamaları [$t = 5,430$; $p = 0,000$; $p < 0,05$], muhasebe derslerinde kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alarak, övgü ve yaptırımlardan yararlanmaları [$t = 3,942$; $p = 0,000$; $p < 0,05$] ve muhasebe derslerini toparlayarak, gelecek dersle ilgili bilgiler vermelerine ilişkin de öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$t = 3,379$; $p = 0,001$; $p < 0,05$].

Tercih sırası değişkenine göre sadece öğretim elemanlarının, muhasebe derslerine ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlamalarına ilişkin öğrenci görüşleri arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F=3,068$; $p=0,016$, $p < 0,05$].

Çizelge 6. Öğrencilerin Muhasebe Öğretiminde İletişim Sürecine Yönelik Görüşlerine Ait Bulgular

	Alt Ölçütler	Cinsiyet	Mezuniyet	Üniversiteye Yerleşme	Tercih Sırası	Sınıf
Muhasebe Programı İletişim Süreci	Etkili İletişim Kurabilme	,200	,000	,000	,017	,028
	Anlaşılır Açıklamalar Yapabilme	,645	,000	,007	,152	,517
	Ses Tonunu Etkili Biçimde Kullanabilme	,679	,001	,022	,168	,257
	Öğrencileri İlgili Dinleme	,169	,001	,000	,005	,139
	Sözel ve Beden Dilini Kullanabilme	,811	,000	,000	,092	,304

Öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumu değişkenine göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilerle etkili iletişim kurmaları [$F=17,373$; $p=0,000$ ($p<0,05$)], muhasebe derslerinde anlaşılır açıklamalar ve yönergeler vermeleri [$F=9,719$; $p=0,000$ ($p<0,05$)], muhasebe derslerinde ses tonunu etkili biçimde kullanabilmeleri [$F=7,400$; $p=0,001$ ($p<0,05$)], muhasebe derslerinde öğrencileri ilgi ile dinlemeleri ve öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde beden dilini etkili biçimde kullanabilmelerine ilişkin de görüşler arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F=6,717$; $p=0,001$ $p<0,05$, $F=9,087$; $p=0,000$ $p<0,05$].

Öğrencilerin üniversiteye yerleştirilme şekli değişkenine göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilerle etkili iletişim kurmaları [$t =5,030$; $p= 0,000$; $p<0,05$],

muhasebe derslerinde anlaşılır açıklamalar ve yönergeler vermeleri [$t =2,695$; $p= 0,007$; $p<0,05$], muhasebe derslerinde ses tonunu etkili biçimde kullanabilmeleri [$t =2,296$; $p= 0,022$; $p<0,05$], muhasebe derslerinde öğrencileri ilgi ile dinlemeleri [$t =3,487$; $p= 0,000$; $p<0,05$] ve muhasebe derslerinde beden dilini etkili biçimde kullanabilmelerine ilişkin öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$t =3,575$; $p= 0,000$; $p<0,05$].

Öğrencilerin öğrenim gördüğü programı tercih sırası değişkenine göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilerle etkili iletişim kurmaları [$F=3,020$; $p=0,017$, $p<0,05$] ve muhasebe derslerinde öğrencileri ilgi ile dinlemelerine ilişkin görüşler arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F=3,691$; $p=0,005$ $p<0,05$].

Çizelge 7. Öğrencilerin Muhasebe Öğretiminde Öğrencilerin Başarıyı Ölçme Değerlendirme Sürecine Yönelik Görüşlerine Ait Bulgular

	Alt Ölçütler	Cinsiyet	Mezuniyet	Üniversiteye Yerleşme	Tercih Sırası	Sınıf
Muhasebe Programı Başarı Ölçme Değerlendirme	Uygun Ölçü Araçları Hazırlama	,837	,000	,000	,002	,244
	Dönüt Verme	,830	,000	,000	,004	,259
	Notlandırma ve İlgilere Bildirme	,110	,000	,000	,830	,028
	İçeriği Ölçme Durumu	,039	,263	,012	,752	,022
	Objektiflik	,923	,001	,004	,044	,035

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerindeki sınavlarda içerik bilgisini tam ölçmelerine ilişkin öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [t =-2,063; p= 0,039; p<0,05]. Bayan öğrenciler, erkek öğrencilere göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerindeki sınavlarda içerik bilgisini tam ölçmeleri konusunda daha olumlu düşünmektedirler ($X_{\text{Bayan}}=3,59$, $X_{\text{Bay}}=3,50$).

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde uygun ölçme araçları hazırlamaları [F=12,172; p=0,000 (p<0,05)] ve muhasebe derslerinde öğrencilerin anlama düzeylerine göre dönütler vermelerine ilişkin mezun olunan orta öğretim kurumu değişkenine göre öğrenci görüşleri arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F=22,425; p=0,000 (p<0,05)].

Öğrencilerin üniversiteye yerleştirilme şekli değişkenine göre Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde uygun ölçme araçları hazırlamaları [t =-5,395; p= 0,000; p<0,05], muhasebe derslerinde öğrencilerin anlama düzeylerine göre dönütler vermeleri t =-5,955; p= 0,000; p<0,05], muhasebe derslerinde öğrencilerin ürünlerini kısa sürede notlandırıp ve ilgililere bildirmeleri [t =-3,789; p= 0,000; p<0,05], muhasebe derslerindeki sınavlarda içerik bilgisini ölçmeleri [t =-2,501; p= 0,012; p<0,05] ve muhasebe derslerindeki değerlendirmelerinin objektifliğine ilişkin de öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [t =-2,921; p= 0,004; p<0,05].

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde uygun ölçü araçları hazırlamaları [F=4,198; p=0,002, p<0,05] ve muhasebe derslerinde öğrencilerin anlama düzeylerine göre dönütler

vermelerine ilişkin görüşler arasında tercih sırası değişkenine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F=3,898; p=0,004, p<0,05].

Öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilerin ürünlerini kısa sürede notlandırıp ve ilgililere bildirmelerine ilişkin görüşler arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F=3,580; p=0,028, p<0,05].

Farklılık bulunan madde için varyanslar homojen dağılmadığından, hangi gruplar arasında fark olduğunu tespit etmek amacıyla Dunnett's T3 testi yapılmıştır. Gruplar arasında oluşan farklılığın 2. (X=3,40) sınıf öğrencileri ile tekrar konumunda (X=3,00) olan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür.

Çizelge 8. Öğrencilerin Muhasebe Öğretiminde Öğrencilerin Endüstriyel Staj Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine Ait Bulgular

Alt Ölçütler	Cinsiyet	Mezuniyet	Üniversiteye Yerleşme	Tercih Sırası	Sınıf
MYO'lardaki Etkinliklerin Staj ile Paralelliği	,256	,000	,000	,523	,017
Bilgi ve Beceriyi Kazandırma	,135	,005	,017	,197	,076
Öğrenciye Rehberlik ve Danışmanlık Yapma	,778	,000	,000	,612	,149
MYO ile Sektör Arasındaki İşbirliği	,605	,000	,000	,013	,000
Objektif ve Sürece Yönelik Olarak Değerlendirilme	,637	,000	,000	,486	,447

Staj uygulamaları ile MYO'larda verilen teorik eğitim paralelliği, staj uygulamaları esnasında öğrencilerin gerekli bilgi ve beceriyi kazanmaları, staj uygulamalarında işletmelerin stajyer öğrenciye gerekli olan rehberliği ve danışmanlığı yapmaları, MYO ile sektör arasında yeterli ve etkili işbirliği ve koordinasyon sağlanması ve staj

uygulamalarının objektif ve sürece yönelik olarak değerlendirilmesine ilişkin öğrencilerin görüşleri arasında cinsiyetlerine göre $p \leq 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Öğrencilerin mezun oldukları orta öğretim kurumu değişkenine göre staj uygulamaları ile MYO'larda verilen teorik eğitim paralelliği

[F=12,745; p=0,000 (p<0,05)], staj uygulamaları esnasında öğrencilerin gerekli bilgi ve beceriyi kazanmaları [F=5,413; p=0,005 (p<0,05)], staj uygulamalarında işletmelerin stajyer öğrenciye gerekli olan rehberliği ve danışmanlığı yapmaları [F=8,276; p=0,000 (p<0,05)], MYO ile sektör arasında yeterli ve etkili işbirliği ve koordinasyon sağlanması [F=14,839; p=0,000 (p<0,05)] ve staj uygulamalarının objektif ve sürece yönelik olarak değerlendirilmesine ilişkin öğrenci görüşleri arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F=10,297; p=0,000 (p<0,05)].

Staj uygulamaları ile MYO'larda verilen teorik eğitim paralelliği [t =-6,700; p= 0,000; p<0,05],

Staj uygulamaları esnasında öğrencilerin gerekli bilgi ve beceriyi kazanmaları [t =-2,385; p= 0,017; p<0,05], staj uygulamalarında işletmelerin stajyer öğrenciye gerekli olan rehberliği ve danışmanlığı yapmaları [t =-3,947; p= 0,000; p<0,05], MYO ile sektör arasında yeterli ve etkili işbirliği ve koordinasyon sağlanması [t =-5,738; p= 0,000; p<0,05] ve staj uygulamalarının objektif ve sürece yönelik olarak değerlendirilmesine ilişkin öğrencilerin üniversiteye yerleştirilme şekli değişkenine göre görüşler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [t =-3,819; p= 0,000; p<0,05].

Staj uygulamaları ile MYO'larda verilen teorik eğitim paralelliği, staj uygulamaları esnasında öğrencilerin gerekli bilgi ve beceriyi kazanmaları, staj uygulamalarında işletmelerin stajyer öğrenciye gerekli olan rehberliği ve danışmanlığı yapmaları, MYO ile sektör arasında yeterli ve etkili işbirliği ve koordinasyon sağlanması ve staj uygulamalarının objektif ve sürece yönelik olarak değerlendirilmesine ilişkin öğrenim gördükleri programı tercih sırasına göre oluşturulan grupların görüşler arasında p≤0,05

anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine göre MYO ile sektör arasında yeterli ve etkili işbirliği ve koordinasyon sağlanmasına ilişkin görüşler arasında gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [F=11,186; p=0,000, p<0,05]. Farklılık bulunan madde için varyanslar homojen dağıldığından, hangi gruplar arasında fark olduğunu tespit etmek amacıyla LSD testi yapılmıştır. Gruplar arasında oluşan farklılığın 1. (X=3,16) sınıf öğrencileri ile 2. (X=2,95) sınıf ve tekrar konumunda (X=2,79) olan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırma ile meslek yüksek okullarında muhasebe bölümlerinde/programlarında öğrenim gören öğrencilerin meslek yüksek okullarında uygulanan, muhasebe programının değerlendirilmesine ilişkin görüşleri altı kategoride ele alınmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulguları şu şekilde değerlendirmek mümkündür;

✓ Araştırmaya 1173 erkek, 1329 bayan öğrenci olmak üzere 2502 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin % 35,5'i üniversiteye sınavsız olarak yerleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı okudukları bölümü/programı 5. ve daha sonraki tercihlerinde tercih etmişlerdir.

✓ Muhasebe öğretiminde, öğrencinin muhasebe derslerine aktif katılımını sağlayacak önlemlerin alınması gereği araştırma sonuçlarından görülmektedir. Muhasebe dersinin kendine has zorlukları dikkate alınarak, öğrenim durumları oluşturulmalıdır. Programlarda bu çalışmalar yapılırken öğrenim durumları oluşturmada uyulması gereken ilkelere yer verilmelidir – ki bunlardan bazıları; hedefe, içeriğe, öğrenciye, öğretim ilkelerine uygunluk, ekonomiklik ve tutarlılıktır. Bu ilkelere hareketle öğretim elemanlarının ağırlıklı olarak derse girdiği

meslek yüksek okullarında, hizmet içi eğitim seminerleri uygulanmalı ve akademik gelişimleri açısından içinde buldukları durumları dikkate alan bir strateji ortaya konmalıdır.

✓ Araştırma sonuçlarına göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerine uygun araç, gereç ve materyal hazırlamadıkları öğrencilerin bir kısmı tarafından vurgulanmıştır. Muhasebe ders içerikleri dikkate alınarak öğrencilerin konuyu daha iyi anlamalarını sağlayacak araç gereçler derslerde kullanılmalıdır. Araç gereç kullanımı dersi vermekle sorumlu öğretim elemanın kişisel tercihine bırakılmamalı, modüler sistem içerisinde araç-gereç ve materyallere yer verilmelidir. Araştırma sonuçlarına göre öğretim elemanları, muhasebe dersleri ile uyumlu uygulama etkinlikleri ve kaynak önerme konusunda yetersiz görülmektedir. Gerek uygulama etkinlikleri gerekse yararlanılacak kaynaklar dönem başında planlanarak/belirlenerek öğrencilere duyurulmalıdır ve kaynak temini açısından MYO'larda birimler oluşturulmalıdır.

✓ Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler, öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenlemediğini beyan etmişlerdir. Bu sonuca göre, önemli bir öğretim elemanı grubu tarafından dersler, öğretmen merkezli olarak yürütülmektedir. Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde bireysel farklılıkları da dikkate almadıkları görülmektedir. Her iki bulgu da öğretim elemanlarının ders işleyişinde öğrenci odaklı öğretime gereken önemi vermediklerini göstermektedir. Öğretim elemanlarının bu tür tutumlardan uzaklaşmalarını sağlayacak düzeyde öğretim ortamları oluşturularak, nispeten öğretmen merkezli eğitimin önüne geçilmeli ve her türlü program organizasyonlarında öğrenciyi merkeze alacak düzenlemeler yapılmalıdır.

✓ Araştırma sonuçlarına göre muhasebe derslerinin demokratik bir öğrenme ortamında işlendiği ve öğretim elemanlarının ders bitiminde konuları özetlediği ve sonraki derslerle bağlantı kurdukları görülmektedir. Ancak derse uygun giriş yapılarak, ilgi ve dikkat çekilmesi konusunda eksiklikler olduğu anlaşılmaktadır. Bu tür olumsuzlukların

giderilmesi için muhasebe konuları günlük yaşamla ilişkilendirilmeli, muhasebe derslerinde öğrencilerle etkili iletişim kurulmalı ve ders dışı farklı ortamlar yaratılmalıdır.

✓ Öğretim elemanlarının muhasebe öğretimine uygun ölçme değerlendirme araçları hazırlama, öğrencilerin anlama düzeylerine göre geri bildirim verme, sınavlarda içeriğe bağlı kalma ve değerlendirme etkinliklerinde objektif oldukları, ancak öğrenme ürünlerinin notlandırma ve ilan etme konusunda titiz davranmadıkları görülmektedir. Öğretim elemanlarının notlandırma ve ilan etme konularında eksikliklerinin giderilmesi için okul yönetimlerinin mevzuatları dikkate alarak daha etkin kararlar vermesi gerekmektedir.

✓ Araştırma sonuçlarına göre öğrenci görüşlerinden hareketle, staj uygulamaları ile MYO'larda verilen öğretimin uyumluluğu, staj uygulamalarında işletmelerin stajyer öğrenciye gerekli olan rehberliği ve danışmanlığı yapmaları ve meslek yüksek okulları ile sektör arasında yeterli ve etkili işbirliği ile koordinasyon sağlanması konusunda öğrencilerin önemli bir bölümünün olumsuz düşünceye sahip oldukları görülmüştür. Staj uygulamaları öğrencilere, özgüven sağlama, iletişim becerilerini artırma, mesleğe ilişkin fikir sahibi yapma, mesleki ilgi oluşturma ve profesyonelliği öğretme gibi davranışları kazandırmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, uygulamaların daha etkin hale gelmesi için MYO-Sektör işbirliği daha gerçekçi bir şekilde temellendirilmelidir. Tüm ayrıntılar çok iyi bir planlama ile netleştirilmeli, öğretim elemanlarının farklı uygulamalar yapmalarının önüne geçecek kılavuz kitaplar hazırlanmalı, sürecin daha etkin takibi için denetim mekanizması oluşturulmalı ve öğrencinin staj uygulamalarına daha etkin katılmalarını sağlayacak ekonomik destekler sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

Albrecht, W.S., Sack, R.J., (2000), Accounting Education: Charting the Course through a Perilous Future. American Accounting

Association, Accounting Education Series, volume No:16, United States of America.

Aysan, Mustafa (1979), Türkiye’de Muhasebe Eğitimi Nasıl Yapılmalıdır, Türkiye I. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya.

Büyükkaragöz, Savaş ve Çivi, Cuma, (1999), Genel Öğretim Metotları, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul.

Cheng, K.W. (2007). The Curriculum Design In Universities From The Perspective Of Providers In Accounting Education. Education, 127(4), 581-590.

Çelik, Orhan ve Kadir Gürdal, (1999), "Muhasebe Eğitiminde Kalite Arayışları ve Akreditasyon (Eşdeğerleme) Standartları", Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi , Cilt 1, Sayı:3, ss.45-68.

Dahlgren, L. O., & Marton, E. (1978). Students’ conceptions of subject matter: an aspect of learning and teaching in higher education. Studies in Higher Education.

Daştan, Abdulkerim (2008), “Bilgi ve Eğitim Teknolojilerinde Yaşanan Gelişmelerin Muhasebe Eğitimine Etkisi: Türkiye Değerlendirmesi, SPK Yayını, Nr: 209, Ankara.

Demirel, Özcan (2001), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme, Pegem-A Yayıncılık, Ankara.

Karasar, Niyazi (2003), Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayınları, Ankara.

Küçükahmet, Leyla (2003), Öğretimde Planlama ve Değerlendirme, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

McMillan, J. H. ve Schumacher, S. (2006). “Research in Education: Evidence- Based Inquiry”. Sixth Edition. Allyn and Bacon, 517 p, Boston, MA.

Nakip, Mahir (2006). Pazarlama Araştırmaları Teknikler ve (SPSS Destekli) Uygulamalar (Genişletilmiş 2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.

Özçelik, D., Ali (1993), Eğitim Programları ve Öğretim, ÖSYM Yayınları, Ankara.

Özdamar, Kazım (2003), Modern Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Kaan Kitabevi, Eskişehir.

Sönmez, Veysel (2004), Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Anı Yayıncılık, Ankara

Variş, Fatma (1996), Eğitimde Program Geliştirme, Alkım Yayınları, Ankara.

Yardımcıoğlu, Mahmut ve Büyükşalvarcı, Ahmet (2013), “Muhasebe Eğitiminde Meslek Yüksekokullarının Yeterliliği ve Tercih Edilme Sebepleri”: Selçuk Üniversitesinde Bir Uygulama,

Yıldırım, Ali, Şimşek Hasan, (2006), Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Zaif Figen, 2004. Muhasebe Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar , 23. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu Antalya

<http://journal.mufad.org/attachments/article/337/17.pdf>, Er. Tarihi: 17.04.2013.

<http://proquest.umi.com>, Er.Tarihi;05.04.2010.